LISTOPAD

UBOGI MA TWARZ I IMIĘ
„Byłem głodny, a daliście Mi jeść" (Mt 25, 35)

Cel spotkania

Zobaczyć w człowieku ubogim nie „problem społeczny", lecz osobę posiadającą imię, historię i godność. Przeżyć Światowy Dzień Ubogich i przygotować adwentowe działania: Ogólnopolską Zbiórkę Żywności „Tak. Pomagam!" (4-5 grudnia 2026 r.) oraz Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom.

1. Na początek

Ubóstwo ma wiele twarzy. Czasem widać je od razu: brak mieszkania, ciepłej odzieży, jedzenia czy pieniędzy. Czasem jest ukryte: samotność, długi, bezradność, niepewność jutra, brak relacji, wykluczenie cyfrowe, trudność w dotarciu do lekarza albo w zakupie leków. Wolontariusz Caritas powinien uczyć się rozpoznawać potrzebę bez etykietowania człowieka.

Światowy Dzień Ubogich jest dobrym momentem, aby nie tylko organizować pomoc, lecz także spotkać się z ludźmi ubogimi. W 2026 r. przypada on 15 listopada. Najważniejszym pytaniem tego miesiąca nie jest więc: „Co damy?", lecz: „Czy znamy osoby, którym chcemy pomagać?".

Gdy Syn Człowieczy przyjdzie w swej chwale, a z Nim wszyscy aniołowie, wtedy zasiądzie na swoim tronie pełnym chwały. I zgromadzą się przed Nim wszystkie narody, a On oddzieli jednych [ludzi] od drugich, jak pasterz oddziela owce od kozłów. Owce postawi po prawej, a kozły po swojej lewej stronie. Wtedy odezwie się Król do tych po prawej stronie: „Pójdźcie, błogosławieni u Ojca mojego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane dla was od założenia świata!
Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść;
byłem spragniony, a daliście Mi pić;
byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie;
byłem nagi, a przyodzialiście Mnie;
byłem chory, a odwiedziliście Mnie;
byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie".
Wówczas zapytają sprawiedliwi: „Panie, kiedy widzieliśmy Cię głodnym i nakarmiliśmy Ciebie? Albo spragnionym i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Cię przybyszem i przyjęliśmy Cię, lub nagim i przyodzialiśmy Cię? Kiedy widzieliśmy Cię chorym lub w więzieniu i przyszliśmy do Ciebie?" A Król im odpowie: „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili".

Słowo Mt 25, 31-4

2. Zatrzymajmy się

W tej scenie Jezus utożsamia się z człowiekiem głodnym, spragnionym, obcym, nagim, chorym i uwięzionym. Zaskoczenie sprawiedliwych jest znaczące: nie wiedzieli, że spotykali samego Chrystusa. Po prostu odpowiadali

na ludzką potrzebę. Miłość nie potrzebowała sceny ani nagrody.
Papież Leon XIV w Adhortacji Apostolskiej Dilexi te przypomina, że ubodzy nie są jedynie „problemem do rozwiązania". Są częścią rodziny Kościoła. Pomoc wymaga czasu, uwagi, wysłuchania i bliskości. Człowiek może dostać paczkę i nadal pozostać samotny. Może otrzymać ciepły posiłek, a jednocześnie potrzebować, aby ktoś zwrócił się do niego po imieniu.

„[Należy postrzegać] marginalizowane społeczności bardziej jako podmioty [...] niż jako przedmioty dobroczynności".

Leon XIV, Adhortacja apostolska Dilexi te, nr 100

3. Świadek miłości: św. Wawrzyniec (ok. 225–258)

Według starożytnej tradycji diakon Wawrzyniec, odpowiedzialny w Kościele rzymskim za dobra przeznaczone dla potrzebujących, został wezwany do wydania „skarbów Kościoła". Zgromadził ubogich, chorych i potrzebujących i wskazał na nich jako na prawdziwy skarb wspólnoty. Ta opowieść, przekazywana przez tradycję chrześcijańską, przypomina, że wartość Caritas nie mierzy się zasobnością magazynu, lecz wiernością człowiekowi.

Pytanie do siebie
Gdybym miał pokazać „skarb" naszego SKC lub PZC - wskazałbym rzeczy, które posiadamy, czy relacje z ludźmi, którym służymy?

4. Spotkanie: Światowy Dzień Ubogich

Sprawdźcie najpierw, co w tym dniu robi Caritas diecezjalna, parafia lub lokalna placówka. Dołączenie do istniejącego działania często jest bardziej potrzebne niż organizowanie osobnego wydarzenia. Możliwe formy to pomoc przy posiłku, przygotowanie stołu, dyżur w jadłodajni, pakowanie żywności, punkt odzieżowy, wsparcie medyczne, rozmowa z osobami samotnymi, pomoc w dotarciu do placówki albo przygotowanie ciepłych napojów.

Nie tylko wydawać - spotkać

Jeśli warunki placówki na to pozwalają, niech wolontariusz ma także chwilę na zwyczajną rozmowę. Nie trzeba pytać o historię ubóstwa. Można zapytać: „Jak Pan/Pani dzisiaj się czuje?", „Czy czegoś jeszcze potrzeba?", „Czy mogę w czymś pomóc?".

5. Przygotowujemy grudzień

Listopad jest właściwym czasem na przygotowanie adwentowych działań. Dwie ważne inicjatywy powinny się uzupełniać: Ogólnopolska Zbiórka Żywności „Tak. Pomagam!" odpowiada na potrzebę stołu i codziennego utrzymania, a Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom przypomina o odpowiedzialności za dzieci i ich szanse rozwojowe. To doskonała przestrzeń do współpracy SKC i PZC.

Tak. Pomagam! - co ustalić w listopadzie

- koordynator lokalny i kontakt z Caritas diecezjalną
- sklepy i godziny dyżurów
- lista wolontariuszy oraz osoby dorosłe odpowiedzialne za młodzież
- transport zebranej żywności
- miejsce sortowania
- zasady bezpieczeństwa i zachowania w sklepie
- informacja, do kogo trafi pomoc

Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom

Niech SKC ustali z parafią i PZC sposób dystrybucji świec, dyżury wolontariuszy i sposób informowania o celu akcji. SKC może przygotować krótką prezentację lub informację dla szkoły i parafii o tym, że świeca jest znakiem solidarności z dziećmi, a nie jedynie świąteczną dekoracją.

6. Razem - SKC + PZC

W listopadzie podzielcie odpowiedzialność za czynności realizowane w grudniu. Młodzi mogą przygotować grafik dyżurów, plakaty, komunikaty, relacje i część zbiórkową. Dorośli mogą zadbać o kontakt ze sklepami, rozpoznanie rodzin, transport, magazynowanie i przekazanie paczek. Najlepiej jednak nie trzymać się sztywnego podziału „młodzi robią promocję, dorośli logistykę". Warto mieszać zespoły, aby każdy uczył się nowych zadań.

7. Dobrze się komunikujemy

Przed dużą akcją każda wiadomość organizacyjna powinna odpowiadać na pięć pytań: co robimy, kiedy, gdzie, kto za co odpowiada i co trzeba zabrać. W grupie WhatsApp nie wystarczy napisać „zbiórka w sobotę". Dobry komunikat zawiera godzinę rozpoczęcia i zakończenia, miejsce spotkania, osobę kontaktową, ubiór/identyfikator i sposób zgłoszenia swojej obecności.

8. Pomagamy z szacunkiem

Nie twórzcie w mediach społecznościowych obrazów ubóstwa, które mają wzbudzać litość. Jeśli relacjonujecie Światowy Dzień Ubogich, pokażcie przygotowania, wolontariuszy, stół, produkty, zespół - nie twarze osób korzystających z pomocy bez ich świadomej zgody. Godność człowieka jest ważniejsza niż zasięg posta.

9. Co zobaczyliśmy?

- Czy poznaliśmy kogoś, kogo wcześniej nazywaliśmy tylko „osobą potrzebującą"?
- Co w spotkaniu było dla nas najtrudniejsze?
- Czy pomagaliśmy razem z ludźmi, czy tylko wykonywaliśmy zadania obok nich?
- Czy wiemy już, kto konkretnie skorzysta z grudniowej pomocy?

Modlitwa

Jezu, Ty jesteś obecny w człowieku głodnym, samotnym, chorym i odrzuconym. Daj nam oczy, które nie zatrzymują się na biedzie, ale widzą osobę. Ucz nas słuchać bez oceniania, pomagać bez upokarzania i dzielić się bez szukania uznania. Spraw, aby każdy człowiek, którego spotkamy, doświadczył przez nas szacunku i bliskości. Amen.

Słowo na drogę

Ubogi ma twarz i imię. Zanim coś mu dasz - zobacz go, posłuchaj i potraktuj jak partnera.

ks. dr Ryszard Sawicki

„UMIŁOWAŁEM CIĘ. Słowo – Spotkanie – Służba".
Materiały formacyjne dla wolontariuszy
Szkolnych Kół Caritas i Parafialnych Zespołów Caritas

ISBN 978-83-67746-09-0

Wydawca:
Caritas Polska
ul. Okopowa 55
01-043 Warszawa